საინფორმაციო ცნობა

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის შესახებ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1978 წლის 27 ნოემბერს გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მორიგი პლენუმი.

პლენუმმა მოისმინა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის, სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარის ამხ. ნ. კ. ბაიბაკოვის მოხსენება „სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1979 წლის სახელმწიფო გეგმის შესახებ“ და სსრ კავშირის ფინანსთა მინისტრის ამხ. ვ. თ. გარბუზოვის მოხსენება „სსრ კავშირის 1979 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი და სსრ კავშირის 1977 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულება“.

ამ მოხსენებათა გამო კამათში გამოვიდნენ: ამხანაგები ა. პ. ლიაშკო — უკრაინის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, ბ. ა. აშიმოვი — ყაზახეთის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, პ. პ. გრიშკიავიჩუსი — ლიტვის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, ი. ა. ბონდარენკო — სკკპ როსტოვის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი, ი. გ. პავლოვსკი — სსრ კავშირის გზათა მინისტრი, მ. გ. ვორონოვი — სკკპ ჩელიაბინსკის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი, ბ. ე. პატონი — უკრაინის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, ვ. მ. ჩერდინცევი — ორენბურგის ოლქის კოლმეურნეობა „რასვეტის“ კომბაინერი, ბ. რ. რახიმოვი — უზბეკეთის კომპარტიის სამარყანდის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი.

პლენუმზე ვრცელი სიტყვა წარმოთქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ამხ. ლ. ი. ბრეჟნევმა.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა განხილული საკითხების გამო მიიღო შესაბამისი დადგენილება, რომელიც პრესაში ქვეყნდება.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა განიხილა ორგანიზაციული საკითხები.

ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ამხ. კ. უ. ჩერნენკო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატობიდან გადაიყვანა პოლიტბიუროს წევრად.

ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატად აირჩია ამხ. ნ. ა. ტიხონოვი.

ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატად აირჩია ამხ. ე. ა. შევარდნაძე.

ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა ამხ. მ. ს. გორბაჩოვი აირჩია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივნად.

ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა გაათავისუფლა ამხ. კ. ტ. მაზუროვი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის მოვალეობისაგან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო მის თხოვნასთან დაკავშირებით.

ამით სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა მუშაობა დაამთავრა.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

№ 232 (6287)

28 ნოემბერი. შაბათი. 1978 წ.

ფასი 3 კაპ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 18 აპრილიდან

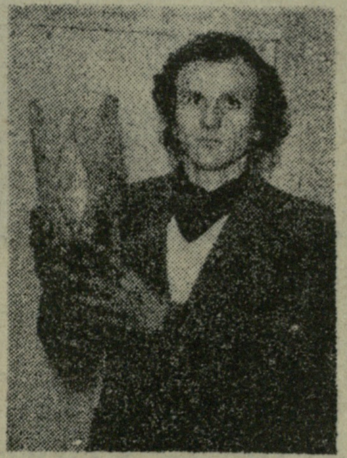

გამოცდას აბარებენ ახალგაზრდები

სპორტსაზოგადოება „დინამოს“ ცენტრალური საბჭო კლასიკური სტილით ჭიდაობის პოპულარიზაცია-განვითარების მიზნით ყოველწლიურად აწყობს საკავშირო პირველობებს, რომელშიც, როგორც წესი, საუკეთესო დინამოელი ფალავნები მონაწილეობენ.

ამ დღეებში სწორედ მსგავს ტურნირს უმასპინძლა თბილისის ფა... კლუბმა, სადაც მ... კავში... რე რესპუბლიკებისა და მოსკოვის 120-მა მოჭიდავემ მოიყარა თავი.

ზემოხსენებული ასპარეზობის მასპინძლების მისამართით თითქოს საყვედური არც გვეთქმის: მაღალ დონეზე ჩატარდა შეჯიბრების საზეიმო გახსნისა და დახურვის ცერემონიალი, გამარჯვებულთა დაჯილდოება, არც მსაჯების მისამართით გამოთქმულა პრეტენზიები, მაგრამ პაექრობას აკლდა ერთ-ერთი ძირითადი ატრიბუტი — გულშემატკივარი. დარწმუნებული ვართ, შეჯიბრებას სათანადო რეკლამა რომ ჰქონოდა, მაყურებელიც ბევრი მოვიდოდა და ორთაბრძოლებიც უფრო დაძაბული და მიმზიდველი იქნებოდა. ამას „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს უფროსმა მწვრთნელმა ჭიდაობაში **ანატოლი მურიევმაც** გაუსვა ხაზი:

— საქართველოში ჭიდაობა რომ უყვართ და პატივს სცემენ, საყოველთაოდ ცნობილია, ამიტომ, ჩვენთვის მოულოდნელი იყო გულშემატკივართა ასეთი სიმცირე. სხვა მხრივ ყველაფერმა ნორმალურად ჩაიარა.

— **თვით ორთაბრძოლებზე და მოჭიდავეთა მომზადების დონეზე რას იტყვით?**

— თბილისში ძირითადად ახალგაზრდა სპორტსმენებმა მოსინჯეს ძალა. ახლა, როცა სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადისა და მოსკოვის ოლიმპიური თამაშების დაწყებამდე არც თუ ისე ბევრი დრო დარჩა, მთავარ ყურადღებას სწორედ ახალგაზრდა, ნიჭიერი მოჭიდავეების გამოვლენას ვუთმობთ. ჩვენი სპორტსაზოგადოების ბევრი ფალავანი ქვეყნის ნაკრები გუნდის წევრია და სხვადასხვა საერთაშორისო შეჯიბრებისთვის ემზადება, ამიტომაც თბილისში ვერ ასპარეზეს. მიუხედავად ამისა, აქ გამართულ ორთაბრძოლებს დაძაბულობა და სიმწვავე არ აკლდა. ახალგაზრდებმა შესაშური ფიზიკური და ტექნიკური მომზადება გამოავლინეს. განსაკუთრებით მომეწონა ალმა-ათელი რაზარენკო, ერევნელი გევორქიანი, მინსკელი კოკოლევი, აგრეთვე თბილისელები — მახარაძე და ხარაიშვილი. ეს სპორტსმენები „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს ნაკრებში ჩაირიცხნენ და ახლო მომავალში ჩვენი ქვეყნის საუწყებო ჩემპიონატში გამოვლენ.

— **საერთოდ, ქართველ „კლასიკოსთა“ მომზადების დღევანდელ დონეზე რა აზრისა ხართ?**

— კლასიკური ჭიდაობის ქართულ სკოლას სასახელო ტრადიციები აქვს. მართალია, ერთ დროს თქვენი ფალავნები თითქოს ჩრდილში მოექცნენ, მაგრამ ახლა საქმეს კარგი პირი უჩანს. როგორც ირკვევა, თაობათა ცვლის პროცესი მთავრდება და დარწმუნებული ვართ, ქართველი „კლასიკოსები“ ისევ შეუტევენ დიდ სიმაღლეებს. კარგი იქნება თუ მწვრთნელები სპორტსმენთა ფიზიკურ მომზადებას მეტ ყურადღებას დაუთმობენ. ეს თვისება ხომ ტექნიკურ და ტაქტიკურ მომზადებასთან ერთად გადამწყვეტ როლს თამაშობს.

• • •

მართალია, საქართველოს ნაკრებში (უფროსი მწვრთნელი, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი გ. დათიაშვილი) გამოცდილი დინამოელი მოჭიდავეები — შ. მორჩილაძე, ვ. ბლაგიძე, მ. სალაძე, ე. მაჩაიძე (ისინი საკავშირო შეკრებაზე იმყოფებიან) და სხვები არ გამოდიოდნენ, მაგრამ მათ ახალგაზრდა კოლეგებს თავი არ შეურცხვენიათ: ქართველმა ფალავნებმა სამი პირველი და ორი მეორე ადგილი მოიპოვეს.

საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის IV კურსის სტუდენტმა ი. ჯულელმა (62 კგ) 9 ორთაბრძოლა ჩაატარა, მათგან 8-ში გაიმარჯვა და ჩემპიონი გახდა. მისი თანაკურსელი თ. წანწალაშვილი კი 6-ჯერ გამოვიდა ხალიჩაზე, 4 შეხვედრა წმინდად მოიგო და 2 — ქულებით და ასევე პირველ ადგილზე გავიდა. მძიმეწონოსანთა შორის უძლიერესი იყო ასევე საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი გ. ღოღუზაშვილი.

II საპრიზო ადგილზე გავიდნენ თ. ხარაიშვილი (74 კგ) და ჯ. მახარაძე (82).

დანარჩენ წონით კატეგორიებში გაიმარჯვეს გ. კუზნიკოვმა (რიაზანი, 48); ვ. მერაშკოვმა (ყაზახეთი, 52), ხ. კაასიკმა (ესტონეთი, 57); კ. დუშანბიევმა (ყაზახეთი, 68); ა. ავულოვმა (ყაზახეთი, 82); ვ. რაზარენკოვმა (ყაზახეთი, 90) და ა. ჩერკესოვმა (ბელორუსია, 100 კგ-ზე ზევით).

ლ. წიკლაური.

მეტალურგთა ქალაქში

„სოციალისტური რუსთავის“ პრიზი გადაეცა მანუჩარ მაჩაიძეს

„ვინ მიგაჩნიათ სეზონის საუკეთესო ფეხბურთელად თბილისის „დინამოში?“ — ამ კითხვით მიმართა ფეხბურთის მოყვარულებს გაზეთ „სოციალისტური რუსთავის“ რედაქციამ. პასუხად მოვიდა უამრავი წერილი, რომელთა ავტორები ასახელებდნენ „დინამოს“ საუკეთესო წარმომადგენლებს, მათ, ვინც განსაკუთრებული წვლილი შეიტანეს გუნდის დიდ წარმატებებში.

გამოკითხვის შედეგების შეჯამებისას გაირკვა, რომ გაზეთის მკითხველთა უმრავლესობამ სეზონის საუკეთესო ფეხბურთელად გუნდში მიიჩნია „დინამოს“ კაპიტანი მანუჩარ მაჩაიძე.

„სოციალისტური რუსთავის“ რედაქციამ პრიზის გადასაცემად მიიწვია მ. მაჩაიძე, რომელსაც თან ახლდა თანაგუნდელი ფ. კანთელაძე. რედაქციაში გულთბილი შეხვედრის შემდეგ ისინი მეტალურგიულ ქარხანას ეწვივნენ.

მარტენის საამქროში ფეხბურთელებს მეფოლადეებმა მიულოცეს საბჭოთა კავშირის ჩემპიონობა. ცნობილმა მეფოლადემ, საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატმა ვ. მეტრეველმა სტუმრები ღუმელთან იმ დროს მიიყვანა, როცა ფოლადი გამოსაშვებად მზად იყო...

სტუმრები იყვნენ, აგრეთვე, მილსაგლინავ საამქროში, გაეცნენ უფროს ოსტატ კ. შაორშაძის ბრიგადის საქმიანობას.

საღამოს საკავშირო კვლევითი საპროექტო ინსტიტუტის „ავტომატმრეწვის“ სააქტო დარბაზში მოეწყო ფეხბურთის მოყვარულთა შეხვედრა სტუმრებთან.

შეხვედრა გახსნა „სოციალისტური რუსთავის“ რედაქტორმა თ. ჯიბლაშვილმა, რომელმაც მ. მაჩაიძეს გადასცა გაზეთის მიერ დაწესებული პრიზი.

ფეხბურთელებს მიესალმნენ რუსთავის სპორტკომიტეტის თავმჯდომარე კ. ნაჭყებია, სოციალისტური შრომის გმირი, მეფოლადე ო. ლომიძე, მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორი დ. მჭედლური, ინსტიტუტ „ავტომატმრეწვის“ კომკავშირის კომიტეტის მდივანი თ. თევზაძე, „მეტალურგის“ ფეხბურთელი დ. კურცხალია, პოეტი-იუმორისტი ვ. ცინცაძე.

მ. მაჩაიძემ და ფ. კანთელაძემ დამსწრეთ მადლობა გადაუხადეს გულთბილი შეხვედრისთვის და უპასუხეს შეკითხვებზე.

დასასრულ ნაჩვენები იქნა ფილმი „მეექვსე ცდა“.

რ. გაგრიშვიძე.

* * *

სურათებზე: მ. მაჩაიძე „სოციალისტური რუსთავის“ პრიზით; მარტენის საამქროში გულთბილად საუბრობენ (მარჯვნიდან) ვ. მეტრეველი, მ. მაჩაიძე და ფ. კანთელაძე.

ავტორის ფოტოები.

100 წლისთავის აღსანიშნავად

ტოკიო. იაპონელმა სპორტსმენებმა აქ გამართულ საერთაშორისო ტურნირში, რომელიც თანამედროვე ძიუდოს 100 წლისთავის აღსანიშნავად ჩატარდა, თითქმის ყველა წონით კატეგორიაში გაიმარჯვეს. მხოლოდ ევროპის ჩემპიონმა დ. ლორენცმა (გდრ) შესძლო მასპინძლებისათვის პირველი ადგილის „წართმევა“. ფინალში გერმანელმა სპორტსმენმა, რომელიც 95 კგ წონით კატეგორიაში გამოდიოდა, დაამარცხა იაპონელი კ. ნინომია.

საბჭოთა ძიუდოისტები საპრიზო ადგილს მიღმა დარჩნენ. მიუხედავად ამისა, მათ მაინც დაიმსახურეს იაპონელი სპორტული მიმომხილველების მაღალი შეფასება. ისინი აღნიშნავდნენ ჩელიაბინსკელი გ. ვერიშჩევის მაღალ ოსტატობას და ფიზიკურ მომზადებას, რომელმაც ძლიერი მეტოქე, იაპონელი ნაკამურა დაამარცხა. აღნიშნავდნენ, აგრეთვე, ევროპის ჩემპიონ ა. იაცკევიჩის გამოსვლას, რომელიც ტურნირის პრიზიორ იაპონელ სონოდესთან შეხვედრაში დამარცხდა. ქება დაიმსახურეს სხვა საბჭოთა სპორტსმენებმაც.

მთავარი გამოცდა — სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადა

დრო — მცირე, პრობლემა — უამრავი

დღეს ყველა ფიზკულტურულ-სპორტული ორგანიზაციის ყურადღების ცენტრში დგას სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადისათვის მზადება. ეს სავსებით გასაგებია, რადგან იმ დიდ სტარტებამდე 8 თვეღა დარჩა. ეს დრო ალბათ საკმარისია მხოლოდ მათთვის, ვისაც გუნდები ძლიერი ოსტატებით ჰყავთ დაკომპლექტებული და მისი წევრებიც პირველხარისხოვანი ინვენტარით არიან უზრუნველყოფილნი. მაგრამ სხვებისათვის, რომლებსაც ნიჭიერი, ძლიერი ათლეტების სიმცირის გამო გუნდების საბოლოო შემადგენლობა სრულად ჯერაც ვერ დაუდგენიათ და არც სათანადო ინვენტარი გააჩნიათ, 8 თვე, პირდაპირ უნდა ითქვას, მცირე დროა.

სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადისთვის სხვადასხვანაირად ემზადებიან: ბევრ რესპუბლიკაში თავიანთი კომპლექსური ღონისძიებები უკვე გამართეს, ძალები შეამოწმეს, ნაკრების კანდიდატები გამოავლინეს, თავი ერთად მოუყარეს და საგაისო სტარტებისათვის ინტენსიურ წვრთნასაც განსაკუთრებული გეგმით შეუდგნენ, ზოგან კი (მათ შორის ჩვენს რესპუბლიკაშიც) ამ ტრადიციული გზიდან გადაუხვიეს და თავიანთ კომპლექსურ ტურნირებს გაზაფხულზე ატარებენ, რომ უშუალოდ მაშინ, მათი შედეგების მიხედვით დააკომპლექტონ გუნდები. თუ რომელი ტაქტიკა უფრო სწორია, ამაზე პასუხს მხოლოდ ხალხთა საკავშირო სპარტაკიადა გაგვცემს.

სსრ კავშირის ხალხთა სპარტაკიადების პროგრამაში მშვილდოსნობის გამოჩენის პირველსავე წელს საქართველოს წარმომადგენლებმა ცუდად როდი იასპარეზეს — თბილისელმა ლ. ასატუროვამ აბსოლუტური ჩემპიონის წოდება მოიპოვა, ქალთა გუნდმა კი, რომლის შემადგენლობაში ჩვენი დღევანდელი ნაკრების წევრები ქ. ლოსაბერიძე და გ. რიყამაძეც იყვნენ, III ადგილი მოიგო.

მას მერე ბევრმა წყალმა ჩაიარა. ასატუროვა-სორლია ინტენსიურად აღარ ვარჯიშობს და რესპუბლიკის პირველი გუნდის მილმა დარჩა, სამაგიეროდ, საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატობა მოიპოვეს ლოსაბერიძემ და რიყამაძემ.

მშვილდოსნობის შესანიშნავი ოსტატის ქეთევან ლოსაბერიძის სახელთან ბევრი დიდი წარმატებაა დაკავშირებული, სწორედ მას ეკუთვნოდა რიგი მსოფლიო, ევროპისა და საკავშირო რეკორდები, როცა იგი ერთხანს აქტიურ სპორტს დროებით ჩამოშორდა, ეს რეკორდებიც თანდათან კოვპანის, რუსტამოვას, გაპჩენკოს საკუთრება გახდა...

მაგრამ აი, ლოსაბერიძემ დედაქალაქში შარშან კვლავ გამონახა ვარჯიშის გაგრძელების საშუალება. მისი დიდი ტალანტი კვლავ ამობრწყინდა და მერე როგორ!

დღეს საქართველოს მშვილდოსანთა ნაკრებში ქეთევანი № 1 სპორტსმენია და მასზე დიდ იმედებსაც ვამყარებთ. თუ ლოსაბერიძე საკავშირო სპარტაკიადის სტარტებისთვის სრულ საბრძოლო ფორმაში იქნება, გუნდს იმდენ ქულას მოუტანს, რამდენსაც ალბათ სხვა მისი თანაგუნდელები ერთად ვერ შეაგროვებენ. სპარტაკიადაში გამარჯვებული ხომ 36 ქულას იძლევა (II ადგილი 30 ქულით ფასდება, III — 25 ქულით...), საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატის ნორმის შესრულებას, სსრ კავშირის, ევროპისა და მსოფლიოს რეკორდებსაც სხვადასხვა რაოდენობის ქულები მოაქვთ. ლოსაბერიძის წლევანდელ მაჩვენებლებს თუ გავითვალისწინებთ, უნდა ვივარაუდოთ, რომ საგაისოდ იგი იმ ზღუდეთა დაძლევის ყველაზე მეტი პრეტენდენტი იქნება.

სასპარტაკიადო ქალთა გუნდში 4 სპორტსმენი უნდა იყოს (ვაჟებშიც ასეა). ლოსაბერიძესთან ერთად ნაკრების კანდიდატები არიან: უნივერსიტეტის სტუდენტი გ. რიყამაძე, პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ფიზაღზრდის კათედრის ლაბორანტი ე. გოლუბოვა და ბათუმელი ლ. ტოპოროვა. რ. ქართველიშვილი (სპი) სათადარიგოა. (ტოპოროვა „კოლმეურნის" წევრია, სხვები — „ბურევესტნიკისა"). ჩათვლას ის მშვილდოსნები იძლევიან, რომლებიც რვა საუკეთესოთა შორის დაიკავებენ ადგილებს.

ერთობ ძნელი ამოცანაა. მაგრამ შეუძლებელი არაფერია — გოლუბოვასაც, ტოპოროვასაც. და, განსაკუთრებით, რიყამაძეს აქვთ ამის ყველა შესაძლებლობა.

ახლა კი მოკლედ ჩვენი ვაჟების გუნდის შესახებ.

დიდ იმედს ვამყარებთ საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატ ნ. მიქელაძეზე („ლოკომოტივი"). წლეულს იგი მაინცდამაინც არ გამოირჩეოდა. ნუგზარი ფიზკულტურის ინსტიტუტიდან უნივერსიტეტში გადავიდა სასწავლებლად და საკმაო რაოდენობით განსხვავებული საგნების ჩაბარებისათვის მზადების გამო ინტენსიური წვრთნის დრო აღარ რჩებოდა. ახლა ეს საკითხი მოგვარდა. ამას წინათ მაო რიგაში, ახალგაზრდა მშვილდოსანთა საკავშირო შეჯიბრებაში, 2447 ქულა მოაგროვა და III ადგილი დაიკავა. სასპარტაკიადო სტარტამდე მას თავისუფლად შეუძლია ჩვეული საუკეთესო სპორტული ფორმა აღადგინოს.

მის გარდა რესპუბლიკის ნაკრების კანდიდატები არიან საერთაშორისო კლასის ოსტატი ვ. ტროპინი („კოლმეურნე"), რომელიც უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 2 სკოლაში მწვრთნელად მუშაობს, ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტები ი. ლოგინოვი („ლოკომოტივი") და ნ. ნოვოსელცოვი („დინამო"), აგრეთვე, გ. არჩვაძე (სპი).

ახლა ესენია ჩვენი დამკვრელი ძალა, თუმცა იმედს არ ვკარგავთ, რომ რესპუბლიკის სპარტაკიადა ახალ ტალანტებს დაასახელებს, ასეთ ტალანტს მაგალითად ქუთაისიდან, ბათუმიდან ველოდებით. საქართველოს მშვილდოსანთა ნაკრების წევრთა ვინაობა ხომ საბოლოოდ რესპუბლიკური სპარტაკიადის დამთავრების შემდეგ გაირკვევა. ეს ტურნირი კი 1 — 5 ივნისს გაიმართება.

სამწუხაროდ, ჩვენ — ნაკრების ხელმძღვანელობას, მის მწვრთნელებს ნაკრები გუნდის კანდიდატთა შესარჩევად სხვა საშუალება არცა გვაქვს, რადგან სპორტის ამ სახეობამ ვერ იქნა და რესპუბლიკის რიგ ქალაქებსა და რაიონებში ფეხი ვერ მოიკიდა. იმიტომ კი არა, რომ ახალგაზრდობა დაინტერესებას არ იჩენს. მთავარი მიზეზია ის, რომ ფიზკულტურულ-სპორტული ორგანიზაციები სათანადოდ არ ზრუნავენ, ადგილობრივ ორგანიზაციებს ვერ იყენებენ ინვენტარის შესაძენად, ბაზების მოსაწყობად. ვარჯიშისათვის საკმარი სასროლეთის გამოძებნა კი ყველგან ილია.

რესპუბლიკის დედაქალაქში მშვილდოსნობა მხოლოდ „ბურევესტნიკსა" და „ლოკომოტივს" აქვს დანერგილი. ერთხანს „სპარტაკიც" კარგად მუშაობდა. სამწუხაროდ, მის მწვრთნელებს ეს გატაცება დიდხანს როდი გაჰყვათ. ვ. ლეკვეიშვილისაგან მეტი იყო მოსალოდნელი, მას კი მის წინამორბედთა მიერ შემოკრებილი სპორტსმენებიც შემოეფანტა. ახლა „სპარტაკი" ფონს გასვლას სოხუმის ჯგუფის ხარჯზე ცდილობს, მაგრამ საეჭვოა, რომ მარტო იქაურმა მწვრთნელმა კ. წურწუმიამ შეძლოს იმ დიდი ტვირთის აწევა, რაც ამ საზოგადოებას აკისრია.

თბილისში „ვანთიადს", „შრომით რეზერვებს", ასკ-ს, „დინამოს" აღარ ჰყავთ ჯგუფები (ზოგს არც ჰყოლია). ყოველ შემთხვევაში, წლევანდელ შეჯიბრებებში სარბიელზე მათი გუნდები არავის უნახავს. ორიოდე წლის წინ კი „დინამოში" ვაჟთა კარგი კოლექტივი მუშაობდა.

ქუთაისი ამ რამდენიმე წლის წინ სამართლიანად ითვლებოდა საქართველოს მშვილდოსნობის ცენტრად. ჩვენი რესპუბლიკის ვაჟთა და ქალთა ნაკრების ძირითადი ბირთვი სწორედ აქაური მწვრთნელის შ. ჯაშიაშვილის აღზრდილები იყვნენ, მაგრამ კარგი ტრადიცია სადღაც გაქრა. ჯაშიაშვილის ენთუზიაზმმა იკლო. როგორც თვითონ ხშირად უთქვამს, სათანადო ხელშეწყობა არ აქვს. წელს ქუთაისში მხოლოდ ერთი ოსტატი (მ. ჩხეიძე) მომზადდა.

თუ ქუთაისის ფიზკულტურისა და სპორტის საქალაქო კომიტეტს, თვით ჯაშიაშვილს ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციები სათანადოდ არ დაეხმარებიან ინვენტარის შეძენაში და ბაზის გაჭიანურებული მშენებლობის დამთავრებაში, აქაური მშვილდოსნები რესპუბლიკურ სპარტაკიადაში ალბათ ბათუმისა და სოხუმის გუნდებთანაც წააგებენ.

მშვილდოსნობის განვითარებისათვის ზრუნვით, ამ სახეობის მდგომარეობით ბევრი დასაქადნი არც სოხუმში აქვთ. აქ „სპარტაკისა" და რესპუბლიკის უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 2 სკოლის ორიოდე ჯგუფის საქმიანობის ნაყოფი არც ისე სახარბიელოა — მთელი წლის მანძილზე მხოლოდ ერთი სპორტის ოსტატი (მ. გვაზავა) აღზარდეს.

აჭარაშიც რესპუბლიკის უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 2 სკოლისა და „კოლმეურნის" ორიოდე ჯგუფი მუშაობს. ა. შოუაც ნიჭიერი მწვრთნელია, რომელიც მუდამ ძიებაშია, მაგრამ თუნდაც ყველა ერთად აღებული, მცირე ძალაა საქართველოს ნაკრებს ღირსეული შევსება რომ მოუმზადონ. სამწუხაროდ, არსად არ გვაქვს ბავშვთა ჯგუფები, თანამედროვე მშვილდოსნობა, მისი მერმისი კი აქცენტის ბავშვებზე გადატანას გვკარნახობს, ბავშვებში მშვილდოსნობის დანერგვაზე პირველ რიგში განათლების სისტემის ორგანიზაციები უნდა ზრუნავდნენ, ისე, როგორც ამას აკეთებენ სპორტის დანარჩენ სახეობებში.

როცა რესპუბლიკაში მშვილდოსნობის დღევანდელ დონეზე, მის მერმისზე, პერსპექტივაზე, პრობლემებზე ვლაპარაკობთ, არც სავარჯიშო-სასპარეზო ბაზები და ინვენტარი უნდა დაგვავიწყდეს. ამ მხრივ ჩვენთან ბევრი რამ მოსაგვარებელია. **არც ადგილობრივი ფიზკულტურის კომიტეტები, არც სპორტსაზოგადოებათა საბჭოები, არც რესპუბლიკური და საქალაქო ფედერაციები სათანადოდ არ ზრუნავენ ამ პრობლემების გადასაჭრელად** — ხეირიანი მშვილდები ნაკრების ყველა წევრისათვისაც კი არ გვაქვს, მხოლოდ მიქელაძე, [illegible] — ტოპოროვა და რიყამაძე [illegible] მშვილდები ხარისხ[illegible]ილნი (რიყამაძის მშვილდი წონას ვერ აკმაყოფილებს). სხვები ვარჯიშობენ და შეჯიბრებაში გამოდიან ისეთი იარაღით, რომელიც მხოლოდ წვრთნისათვის, დიდი-დიდი რესპუბლიკურ ასპარეზობაში მონაწილეობისათვის გამოდგეს, მაგრამ საკავშირო და უფრო დიდი მასშტაბის ტურნირებში მაღალი შედეგების მოსაპოვებლად, რეკორდების დასამყარებლად აშკარად არ კმარა, თანაც, მათი შოვნაც პრობლემაა.

საქართველოს სპორტკომიტეტის ზრუნვით ნაკრებისათვის უმაღლესი ხარისხის 72 ისრისა და ზოგიერთი სხვა ნაწილის შეძენა მოხერხდა, მაგრამ მშვილდები?

შუა აზიის რესპუბლიკების, უკრაინის, ბელორუსიის, მოლდავეთის, რსფსრ-ს წამყვანი სპორტსმენები კარგა ხანია საუკეთესო იარაღით აღიჭურვნენ.

მაღალი კლასის სპორტსმენის მომზადებაში დღეს რომ ინვენტარს მთავარი როლი ეკისრება, ეს ცხადია, მაგრამ არა ნაკლები მნიშვნელობა აქვს კარგად აღჭურვილ სასროლეთებსაც. ჩვენში მხოლოდ ხელვაჩაურშია ნაგებობა (თუმცა ვიწროა), რომელიც ამ მოთხოვნებს, ასე თუ ისე, აკმაყოფილებს. ეს არის და ეს. თბილისში ერთხანს იყო ცდა „ლოკომოტივის" სტადიონის სათადარიგო მინდვრის გვერდით საწვრთნელი მოედნის მოწყობისა... ახლა აქ 5 ფარი ძლივს იმართება. კეთილმოწყობილი სასროლეთი არ აქვს სოხუმს, ქუთაისს. ლენინგორის სტადიონზე ერთადერთი ფარია დადგმული.

დედაქალაქში მშვილდოსნებისთვის სასროლეთის გამოყოფის საკითხი კარგა ხანია დაღგა დღის წესრიგში. წლეულს ვაკეში, მძლეოსნური მანეჟის გვერდით ადგილიც გამოიძებნა, სხვა დაპირებებიც იყო, მაგრამ საქმე წინ არ წასულა, სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადა კი კარს გვადგას.

თბილისს აუცილებლად უნდა ჰქონდეს საერთაშორისო სტანდარტების სასროლეთი (მისი მოწყობა დიღუბე — საბურთალოს შემაერთებელი ახალი ხიდის მახლობლადაც შეიძლებოდა), ისეთი, როგორებიც სხვა რესპუბლიკების ბევრ ქალაქშია. მისი აგება დიდ ხარჯებს როდი მოითხოვს. სხვა არა იყოს რა, სსრ კავშირის ხალხთა სპარტაკიადამდე თბილისმა ორ დიდ ტურნირს უნდა უმასპინძლოს — აპრილში ჩვენთან ქვეყნის ძლიერეს მშვილდოსანთა ასპარეზობა ჩატარდება, 17 — 21 მაისს კი საერთაშორისო შეჯიბრება — „გაზაფხულის ისრები".

ეს სეზონი დასრულდა, მაგრამ მშვილდოსნებისთვის იგი გრძელდება — სარბიელმა მანეჟებში გადაინაცვლა. გვჯერა, რომ საქართველოს სპორტკომიტეტი, რესპუბლიკის უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 2 სკოლა, რომელსაც ეს სახეობა ეკუთვნის, კვლავაც ზრუნვასა და დახმარებას არ მოგვაკლებენ, რომ ზამთრის პერიოდი მაქსიმალურად გამოვიყენოთ სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადისათვის მზადებაში.

ი. ბრებენიკოვი,

საქართველოს მშვილდოსანთა ნაკრების უფროსი მწვრთნელი.

ს ე ზ ო ნ ი ს უკანასკნელი...

ცხენგამოცდის სეზონის უკანასკნელმა დღემ თბილისის სახელმწიფო იპოდრომზე დიდი ინტერესი გამოიწვია. 26 ნოემბერს აქ გათამაშდა შვიდი პრიზი ორწლიანი, სამწლიანი და უფროსი ასაკის წმინდა სისხლის ცხენებისთვის. საცხენოსნო სპორტის მოამაგისა და ორგანიზატორის კაპიტონ ნაჭყებიას ხსოვნის პრიზი 3-წლიანი და უფროსი ასაკის ცხენებისთვის მოიგო მხედარმა ჰ. ედიკოვმა (ცხენი „გამბედავი").

ს უ რ ა თ ზ ე: ორწლიანების დოლი; კაპიტონ ნაჭყებიას პრიზის მფლობელი ჰ. ედიკოვი.

თ. ქიქავას ფოტოები და ტექსტი.

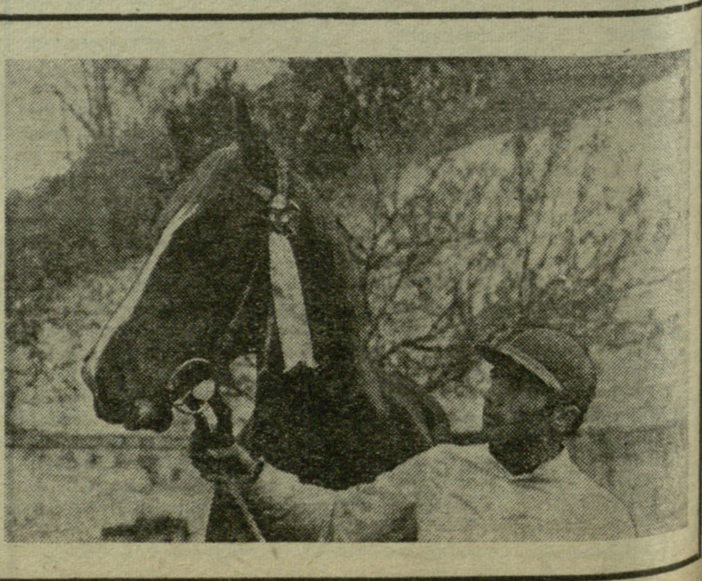

ანგარიშგება-არჩევნები ფიზკულტურულ კოლექტივებში

ხვალ რომ უკეთ იმუშაონ...

წელი დასასრულს უახლოვდება, ფიზკულტურული კოლექტივები აჯამებენ მუშაობის შედეგებს და მომავლის გეგმებს სახავენ. საქართველოს სსრ სპარტაკიადისთვის მზადება მათ წინაშე მნიშვნელოვან ამოცანებს აყენებს, ამიტომაც ფიზკულტურული კოლექტივების ანგარიშგება-არჩევნებზე მთავარი ყურადღება ეთმობა მიღწეული შედეგების გაანალიზებას, მომავლის გეგმებს.

მცხეთის რაიონის წინამძღვრიანთკარის საბაზო სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუმის ფიზკულტურული კოლექტივის საანგარიშო-საარჩევნო კრებას 240-მდე ფიზკულტურელი ესწრებოდა. ტექნიკუმის ფიზაღზრდის მასწავლებელმა ტ. წიკლაურმა მოხსენებაში აღნიშნა სასწავლებლის მძლეოსნების, მოჭიდავეების, მოჭადრაკეების და სხვა სახეობათა წარმომადგენლების მიერ სხვადასხვა რანგის შეჯიბრებებში მოპოვებული წარმატებები — აქაურმა სპორტსმენებმა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუმების რესპუბლიკურ პირველობაში მძლეოსნობაში II, ხოლო ქართულ ჭიდაობაში III ადგილები დაიკავეს, ტყვიის მსროლელები „კოლმეურნის" ზონალური ტურნირის პრიზიორები გახდნენ, მოჭადრაკეებმა მოიგეს რაიონის პირველობა...

კრებაზე გამოითქვა კრიტიკული შენიშვნებიც. მაგალითად, ტექნიკუმს შესანიშნავი სპორტული ბაზა აქვს, მაგრამ გუნდების სპორტინვენტარითა და ფორმით უზრუნველყოფის საქმე ვერ დგას სათანადო დონეზე — რაიონის სავაჭრო ორგანიზაციებს ისინი საკმაო რაოდენობით არ შემოაქვთ. ტექნიკუმის მოჭიდავეებს არ ჰყოფნით ჩოხები, რის გამო ქართული ჭიდაობის, ძიუდოსა და სამბოს სექციები სრული დატვირთვით ვერ მუშაობენ. ინვენტარი აკლიათ სხვებსაც, მაგალითად — ველოსიპედისტებს...

ჯერ კიდევ ბევრი ნაკლია მშდ კომპლექსის დანერგვის, მოსწავლეთა შორის გამაჯანსაღებელი მუშაობის გაშლის საქმეშიც.

სასწავლებლის დირექტორმა გ. ლიპარტელიანმა და ფიზკულტურელებმა გ. გულბათაშვილმა, გ. კუძოევმა და სხვებმა ილაპარაკეს ფიზკულტურული კოლექტივის საბჭოს ზოგიერთი წევრის უმოქმედობაზე, სექციების არადამაკმაყოფილებელ მუშაობაზე...

საანგარიშო-საარჩევნო კრებამ საქმიანობის გაუმჯობესების მიზნით მიიღო სათანადო დადგენილება და აირჩია საბჭოს ახალი შემადგენლობა.

თ. ქიქავა.

ტრადიციად უნდა იქცეს

ამ დღეებში ქართული ჭიდაობის ასპინძელ ქომაგებს შესაძლებლობა ჰქონდათ თვალი ედევნებინათ სახელოვანი ქართველი ფალავნის, ასპინძის მკვიდრის დ. ხიზამბარელის სახელობის თასის გათამაშების მონაწილეთა ასპარეზობისათვის, რომელიც სოფელ რუსთავში „შოთაობის" ტრადიციული დღესასწაულის შემდეგ გაიმართა.

შეჯიბრების პირველი წრე წარმატებით გაიარეს ასპინძელმა მოჭიდავეებმა — დ. ფოცხვერაშვილმა, ნ. ინასარიძემ, მ. ვეშაგურმა და ბ. ჯვარიძემ. მეორე წრეში მასპინძელთა გუნდს კვალში ჩაუდგა ქარელელ მოჭიდავეთა ძლიერი ნაკრები.

დ. ხიზამბარელის სახელობის თასის მფლობელი ფინალურ შეხვედრას უნდა გადაეწყვიტა. აქ ასპინძელებმა ექვს გამარჯვებას მიაღწიეს, ქარელელებმა — ხუთს. საბოლოოდ ადგილები ასე განაწილდა: დ. ხიზამბარელის სახელობის თასი წილად ხვდა ასპინძის ნაკრებს. [illegible] — ქარელის, ხოლო III-IV [illegible] და ახალ[illegible] კატეგორიების მიხედვით პირველ ადგილებზე გავიდნენ: ვ. ბიბილაშვილი (ასპინძა), დ. ხორგუაშვილი (ქარელი), დ. ფოცხვერაშვილი, მ. ვეშაგური (ორივე — ასპინძა), პ. სანდოძე (ქარელი), თ. ანცვარიძე (ქარელი), მ. ჯვარიძე (ასპინძა), ზ. გოგინაშვილი (ქარელი).

რაიონის სპორტულმა ორგანიზაციამ და კომკავშირის რაიკომმა ყველაფერი იღონეს იმისათვის, რომ ეს ღონისძიება მაღალ დონეზე ჩატარებულიყო.

ვიმედოვნებთ, რომ დ. ხიზამბარელის სახელობის თასის გათამაშება ტრადიციად გადაიქცევა, ამასთან მონაწილეთა რიცხვი ერთიორად გაიზრდება.

ნ. ოქროპაძე,
გაზეთ „ასპინძის" განყოფილების გამგე.

სტატისტიკის ენაზე

უმაღლესი ლიგა

● სსრ კავშირის 41-ე ჩემპიონატი გაგრძელდა 219 დღეს. პირველი მატჩები შედგა 7 აპრილს, ბოლო — 11 ნოემბერს.

● ჩატარდა 240 მატჩი. მასპინძლებმა მოიგეს 131, ფრედ დამთავრდა 59 თამაში, სტუმრებმა გაიმარჯვეს 50-ჯერ.

● სულ გატანილი იქნა 560 გოლი. პირველ წრეში — 274, მეორეში — 286.

მასპინძლებმა გაიტანეს 354 ბურთი, სტუმრებმა — 206.

● 41-ე ჩემპიონატის პირველი გოლი გაიტანა დნეპროპეტროვსკის „დნეპრის" მოთამაშემ ვ. კუზნეცოვმა.

● ყველაზე პოპულარული ანგარიშია 1:0 (აღინიშნა 63-ჯერ).

● ბურთები გაიტანეს 155 ფეხბურთელმა, აქედან 149-მ მეტოქეთა კარში, ხოლო ექვსმა — საკუთარში. ესენია: კონკოვი—„დინამო" (კიევი), კალაიჩევი—„ლოკომოტივი", ნოვიკოვი — „დინამო" (მოსკოვი), გრიგორიევი და ოლშანსკი — ცსკა, რახმანოვი — „ნეფთჩი".

● ყველაზე ნაკლები ფეხბურთელი ათამაშეს მოსკოვის „დინამომ" და დონეცკის „შახტიორმა" — 18-18, ყველაზე მეტი — მოსკოვის ცსკა-მ — 26. თბილისის „დინამოში" ითამაშა 24 ფეხბურთელმა.

● 41-ე ჩემპიონატში დაინიშნა 54 პენალტი. აქედან გატანილია 44, არის აცდა 7, ძელს მოხვდა 2, ხოლო მეკარეებმა აიღეს 11 დარტყმა (რომენსკიმ და იურკოვსკიმ 3-3-ჯერ, ორდაბაევმა — 2-ჯერ, ზაპაპინმა, სტრიქევსკიმ და სივუხამ — თითოჯერ).

● მეტოქეთა მინდვრებზე ყველაზე მეტი ბურთი გაიტანა ტაშკენტის „ფახთაქორმა" — 19, ხოლო ყველაზე ნაკლები — ერევნის „არარატმა" — 6.

● სტუმრად ყველაზე მეტი ბურთი გაიტანეს თბილისელმა რ. შენგელიამ და ტაშკენტელმა კ. ბაკანოვმა — 6-6.

● 41-ე ჩემპიონატი ერთი მეკარით განვლო მოსკოვის „ტორპედომ".

ვ. ჯალაღონია.

* * *

● სსრ კავშირის 41-ე საფეხბურთო ჩემპიონატის ყველაზე მეტი ბურთი გავიდა III ტურში — 28, ყველაზე ნაკლები კი I და VIII ტურებში — 10-10 გოლი.

● საკუთარ მინდორზე მარცხი არ განუცდია მხოლოდ თბილისის „დინამოს". საინტერესოა, რომ მას შემდეგ, რაც თბილისელებმა 1975 წლის 11 სექტემბერს წააგეს შინ ვოროშილოვგრადის „ზარიასთან" (2:3), მათ ჩემპიონატების 49 მატჩი ჩაატარეს თბილისში, რომელთაგან მოიგეს 33 და ფრედ დაამთავრეს 16 (ბურთების სხვაობაა 90-27).

● ამიერკავკასიის გუნდებთან ყველაზე მეტი ქულა აიღო მოსკოვის „ტორპედომ" — 10 ქულა 12 შესაძლებლიდან, მაგრამ თბილისის „დინამოსთან" მას 1 ქულა არ ჩაუთვალა. მოსკოვის გუნდებთან ყველაზე მეტი მოაგროვა კიევის „დინამომ": 15 ქულა 20-დან. უკრაინის გუნდებთან ყველაზე მეტი ქულა აიღო თბილისის „დინამომ": 16 ქულა 20-დან.

● თბილისის „დინამოს" მატჩები ყველაზე მეტჯერ იმსაჯა მოსკოველმა ე. შკლოვსკიმ — 5-ჯერ. 3-3-ჯერ იმსაჯეს მ. სტუპარმა (ივანო-ფრანკოვსკი), ა. ივანოვმა (ლენინგრადი), ვ. ლიპატოვმა (მოსკოვი) და ვ. ბასკაკოვმა (მოსკოვი). აღსანიშნავია, რომ ბასკაკოვის მსაჯობისას თბილისელებმა სამივე მატჩი მოიგეს.

რ. შენგელია.

პირველი ლიგა

● შეჯიბრებაში მონაწილე 20 გუნდიდან 12 სხვადასხვა დროს გამოდიოდა უმაღლეს ლიგაში, „პამირი" (დუშანბე) კი ერთადერთია, რომელიც უცვლელად მონაწილეობს I ლიგის ყველა გათამაშებაში.

● 380 კალენდარულ მატჩში გატანილია 901 ბურთი (ერთ მატჩში საშუალოდ 2,37). მასპინძლებმა გაიტანეს 598 ბურთი, სტუმრებმა — 303.

● საკუთარ მინდორზე არ დამარცხებულან მხოლოდ ასკ (როსტოვი) და „კარპატი" (ლვოვი).

● შინ ყველაზე მეტი ქულა (34-34) დააგროვეს „კრილია სოვეტოვმა" (კუიბიშევი) და „კარპატიმ".

● შინ ყველაზე მეტი ბურთი (42) გაიტანა „კრილია სოვეტოვმა", ხოლო ყველაზე ნაკლები — „კოლხეთმა" (აშხაბადი) — 19.

● გასვლით შეხვედრებში ყველაზე მეტი მატჩი მოიგო მინსკის „დინამომ" — 7.

● არცერთი გასვლითი თამაში არ მოუგიათ „კოლხოზჩისა" და „მეტალურგს" (ზაპოროჟიე).

● გასვლაზე ყველაზე მეტი ქულა აიღო „კრილია სოვეტოვმა" — 22, ხოლო ყველაზე ნაკლები (2), „კოლხოზჩიმ".

● მეტოქეთა მოედნებზე ყველაზე მეტი ბურთი — 25-25 გაიტანეს როსტოველებმა და „თერეკმა" (გროზნო), ხოლო ყველაზე ნაკლები, მხოლოდ 8 — „კოლხოზჩიმ".

ფეხბურთი

● მასპინძლებმა მოიგეს 216 შეხვედრა, 110 დამთავრდა ფრედ, 54 მოიგეს სტუმრებმა, მასპინძლებმა აიღეს 542 ქულა, ხოლო სტუმრებმა — 218.

● დიდი ანგარიშით ყველაზე მეტი მატჩი მოიგო „პამირმა" — 5.

● ქუთაისის „ტორპედომ" შინ მოიგო 11 შეხვედრა, 4 წააგო და 4 დაამთავრა ფრედ, აიღო 26 ქულა და 12 ქულა დაკარგა, გაიტანა 34 და მიიღო 15 ბურთი.

● გასვლაზე „ტორპედომ" მოიგო 3 თამაში, 5 დაამთავრა ფრედ და 11 წააგო, აიღო 11 ქულა და დაკარგა 27, გაიტანა 10 და მიიღო 26 ბურთი.

● „ტორპედომ" დიდი ანგარიშით მოიგო 2 და წააგო ამდენივე შეხვედრა.

● ქუთაისელთა მიერ გატანილი 44 ბურთი მოდის 10 ფეხბურთელზე: ფარულავა და ა. კვერნაძე — 7-7 გოლი, შელია — 6, ფესტვენიძე და ებანოიძე — 5-5, ხუცურაული და ბურკაძე — 4-4, ზ. სვანაძე — 3, სულაქველიძე — 2, მელიქია — 1, ბ. ფარულავამ ყველა ბურთი გაიტანა I წრეში, ხოლო ა. კვერნაძემ — მეორეში.

● „ტორპედომ" 5 პენალტიდან გაიტანა მხოლოდ 2, ამასთან ორივე მოდის ბ. ფარულავას ანგარიშზე. მანვე ვერ შეძლო 2 პენალტის რეალიზება, ხოლო ბურკაძემ ერთი პენალტი ააცილა მიზანს.

ჯ. ჩაჩავა.

ახალგაზრდული ჩემპიონატი

24 და 26 ნოემბერს გაიმართა ახალგაზრდა ფეხბურთელთა საკავშირო ტურნირი — „გადასასვლელის" ბოლო ტურების შეხვედრები ქვეჯგუფებში.

აღლერში ლიდერებმა მორიგ გამარჯვებებს მიაღწიეს: უკრაინელებმა დაამარცხეს ესტონელები, ხოლო საქართველოს ნაკრებმა — მოლდავეთის გუნდი. ანგარიში ორივე შემთხვევაში ერთნაირი იყო — 5:0. საქართველოს გუნდში კვლავ გამოიჩინა თავი ბოლქვაძემ, რომელმაც ამ ტურნირში მეორედ გაიტანა 3 ბურთი.

გათამაშების დასკვნით დღეს საქართველოს ფეხბურთელებმა მორიგი გამარჯვება მოიპოვეს, ამჯერად ესტონეთის გუნდთან — 2:0. მოულოდნელი მარცხი იწვნიეს უკრაინელებმა თურქმენეთის ნაკრებთან შეხვედრაში — 0:1. აღლერის ჯგუფში ქულათა თანაბარი რაოდენობა — 6-6 დააგროვეს უკრაინისა და საქართველოს გუნდებმა, მაგრამ ვინაიდან ამ კოლექტივების ერთმანეთთან შეხვედრაში გამარჯვება უკრაინელებს ჰქონდათ მოპოვებული, ფინალში თამაშის უფლებაც მათ მიენიჭათ.

გამოვლინდნენ სხვა ჯგუფების გამარჯვებულებიც. ესენია ლატვიის, ბელორუსიისა და მოსკოვის გუნდები. შეჯიბრება გაგრძელდება შემდეგნაირად: ლატვია — მოსკოვი, უკრაინა — ბელორუსია. გამარჯვებული გუნდები ერთმანეთს შეხვდებიან გადამწყვეტ, ფინალურ მატჩში, რომელიც 1 დეკემბერს შედგება სოხუმში.

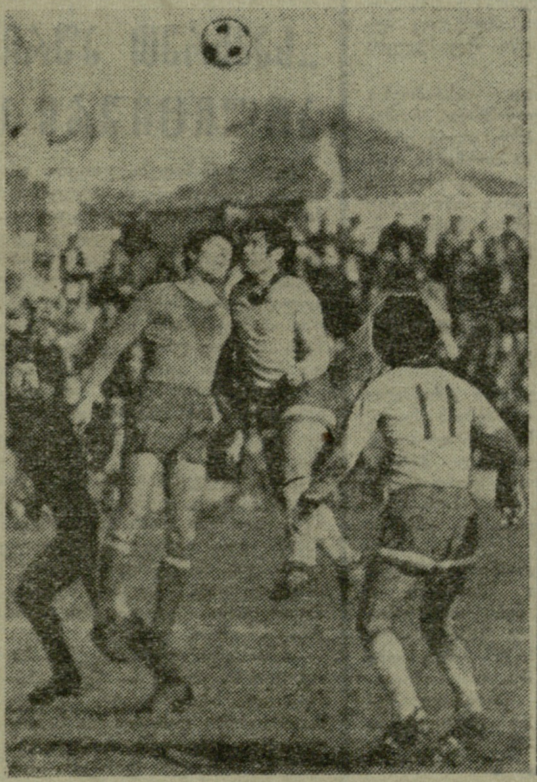

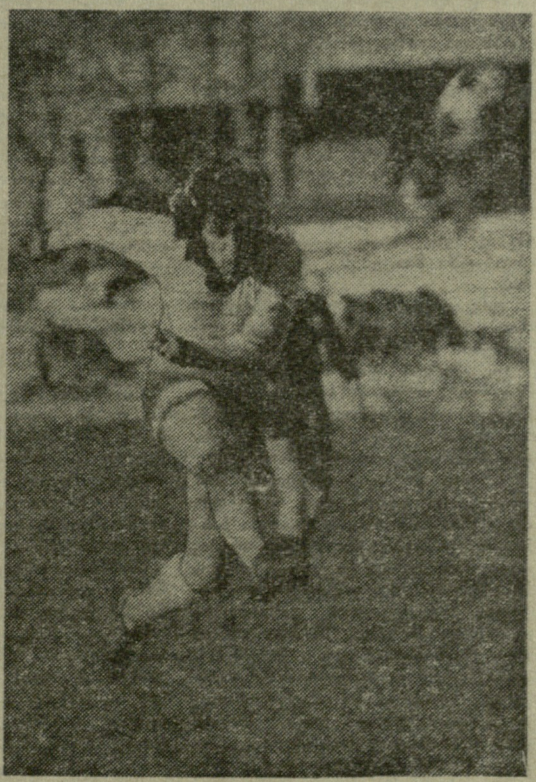

ფოთის „კოლხეთის" ფეხბურთელებმა წლევანდელ რესპუბლიკურ ჩემპიონატში დიდ წარმატებას მიაღწიეს და გათამაშების დამთავრებამდე შეძლეს საპატიო I ადგილის მოპოვება. ახალ ჩემპიონებს განვლილ შაბათს შინ კალენდარული მატჩი ჰქონდათ მახარაძის „მერცხალთან", რომელიც დამთავრდა ფრედ 3:3.

ს უ რ ა თ ე ბ ზ ე: ფოთის „კოლხეთისა" და მახარაძის „მერცხალის" შეხვედრის ერთ-ერთი მომენტი; რესპუბლიკური ჩემპიონატის საუკეთესო ბომბარდირია ფოთელთა გუნდის კაპიტანი რ. სანაია, რომელმაც ამ შეხვედრაშიც გამოიჩინა თავი და გაიტანა გოლი.

ა. კოტორაშვილის ფოტოები.

(ჩვენი სპეც. კორ.).

ვიუწყებოდით, რომ იუგოსლავიის ეროვნული ნაკრები დარჩა უმწვრთნელოდ, ვინაიდან ა. მლადინიჩმა დაწერა განცხადება გადადგომის თაობაზე. იუგოსლავიის საფეხბურთო კავშირმა ნაკრების მწვრთნელად დანიშნა დ. ერკოვიჩი, ნაკრების ყოფილი ცენტრფორვარდი, რომელიც ბოლო ხანებში სათავეში ედგა ზაგრების „დინამოს".

საინტერესოა, რომ ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევ ტურნირში იუგოსლაველებმა ჩაატარეს 2 მატჩი და ორივე წააგეს.

ინგლისის ნაკრების ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა გუნდმა ინტენსიურად ითამაშოს მომავალი წლის ივნისში. 6 ივნისს ინგლისელები სოფიაში შეხვდებიან ბულგარეთის ნაკრებს (ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი), შემდეგ 10 ივნისს სტოკჰოლმში და 13 ივნისს — ვენაში შეხვდებიან შვეციისა და ავსტრიის ნაკრებ გუნდებს.

არგენტინის ჩემპიონობა პირველად მოიპოვა „კუელმესმა". სამხრეთ ამერიკის ჩემპიონთა თასისა და საკონტინენტთაშორისო თასის მფლობელი „ბოკა ხუნიორსი" II ადგილზეა.

უნგრეთის ნაკრების ყოფილმა ცენტრალურმა ფორვარდმა ფ. სუსამ კონტრაქტს მოაწერა ხელი მადრიდის „ატლეტიკოსთან". იგი კლუბის უფროსი მწვრთნელი იქნება.

ნიუ-იორკის „კოსმოსი" განაგრძობს ტურნეს უცხოეთის ქვეყნებში. იგი ჩავიდა სამხრეთ ამერიკაში, სადაც საჩვენებელ შეხვედრებს გამართავს არგენტინისა და ბოლივიის ქალაქებში.

ესპანეთის ქალაქ ვალენსიის საფეხბურთო წრეები გაწბილებული არიან. ადგილობრივმა კლუბმა დიდძალი თანხა გადაიხადა ბონჰოფისა (გფრ) და კემპესისთვის (არგენტინა), მაგრამ გუნდი ჯერ კიდევ ვერ თამაშობს დამაკმაყოფილებლად და ცხრილის შუაში იმყოფება.

მონაკოში მიმდინარეობდა იუნიორ ფეხბურთელთა საერთაშორისო ტრადიციული ტურნირი, რომელშიც მონაწილეობდნენ საფრანგეთის, სსრ კავშირის, იტალიის, პოლონეთის, დიდი ბრიტანეთის, ესპანეთის, პორტუგალიისა და იუგოსლავიის ნაკრები გუნდები. საინტერესოა, რომ აქ ექსპერიმენტის სახით მიმართავდნენ ახალ წესებს (აუტიდან ბურთის შემოგდება ფეხით, მოთამაშეთა გაძევება მინდვრიდან განსაზღვრული დროით და სხვ.).

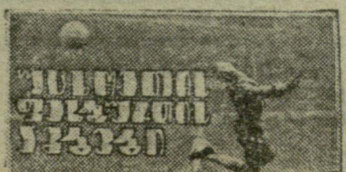

მთავარი გამოცდა — სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადა

წყალში ხტომა

სოხუმელთა სასიამოვნო სიურპრიზი

სპორტის მთელ რიგ სახეობებში სეზონი იწურება და გარდამავალი პერიოდი იწყება. გამონაკლისი არც წყალში მხტომელები არიან. ისინი ახლა ფაქტიურად მომავალი წლისთვის ემზადებიან — ითვისებენ ახალ, უფრო რთულ პროგრამას. ბუნებრივია, რთული ელემენტების ათვისება შედარებით დაბალი სიმაღლიდან იწყება. მაგალითად, 3-მეტრიანი ტრამპლინიდან წყალში მხტომელი 1-მეტრიანი ტრამპლინიდან იწყებს ვარჯიშს, 10-მეტრიანი კოშკიდან მოასპარეზენი კი — 5-7 მეტრის სიმაღლიდან.

სწორედ ამიტომ იყო, რომ კვირას თბილისში, ვაკის საცურაო აუზში დამთავრებული საქართველოს წყალში მხტომელთა პირადი ჩემპიონატის მონაწილენი სწორედ 1-მეტრიანი ტრამპლინიდან და 7-მეტრიანი კოშკიდან ასპარეზობდნენ.

შეჯიბრებაში თბილისის, სოხუმისა და ქუთაისის წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ. დედაქალაქის სპორტსმენები ორი გუნდით გამოდიოდნენ. სამწუხაროდ, შეჯიბრებას თავი აარიდეს ბათუმელმა სპორტსმენებმა, არადა, მათი მონაწილეობა უთუოდ მეტ ინტერესს და დაძაბულობას შემატებდა ჩემპიონატს.

ასპარეზობაში არ გამოდიოდნენ ჩვენი საუკეთესო წყალში მხტომელები: საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ს. შალიბაშვილი, სპორტის ოსტატები ლ. ცოტაძე, ი. გუტიაკულოვა და ს. ელბაქიძე. ისინი ჩელიაბინსკში გაემგზავრნენ, სადაც საკავშირო ჩემპიონატში მიიღებენ მონაწილეობას.

უძლიერესთა გარეშე ასპარეზობის სხვა მონაწილეებს თავის გამოჩენის საშუალება მიეცათ. სწორედ ამიტომ იყო, რომ 51-ე საშუალო სკოლის VIII კლასის მოსწავლე ლ. ლონლაძის გარდა ყველა გამარჯვებული პირველად გახდა საქართველოს ჩემპიონი.

თბილი სიტყვებით გვინდა მოვიხსენიოთ სოხუმელთა გუნდის წევრები. მათ არათუ წყალში სახტომი კოშკები და ტრამპლინები, საცურაო აუზიც კი არა აქვთ გათბობით. ისინი ფაქტიურად მხოლოდ ზაფხულობით ვარჯიშობენ და ისიც ზღვაზე. მოსალოდნელი იყო (ზემოხსენებული მიზეზების გამო), რომ სოხუმელი სპორტსმენები შეჯიბრებაში მაინცდამაინც ვერ გამოიჩენდნენ თავს, მაგრამ მათ სასიამოვნო სიურპრიზი შემოგვთავაზეს. პირველ რიგში უნდა აღინიშნოს ა. დერიაბინის გამოსვლა. მან ვაჟებს შორის 1-მეტრიანი ტრამპლინიდან ხტომაში გაიმარჯვა და ამით თავის ალსაზრდელებს კარგი მაგალითი უჩვენა.

პროგრამის ამავე სახეობაში საპრიზო კვარცხლბეკის III საფეხურიც სოხუმელმა სპორტსმენმა ვ. მიმინოშვილმა დაიკავა. აფხაზეთის წარმომადგენელს კიდევ ერთი III ადგილი ხვდა წილად. ბრინჯაოს მედალი ვ. დოცენკომ მოიპოვა 7-მეტრიანი კოშკიდან ხტომაში.

მეტს მოველოდით ქუთაისელი სპორტსმენებისგან. მართალია, მათი აუზი შეფერხებით თბება, მაგრამ, როგორც არ უნდა იყოს, იქაურ სპორტსმენებს სოხუმელებზე უკეთ აქვთ საქმე. ამ შეჯიბრებაში ქუთაისელთაგან მხოლოდ ერთმა — ა. ფილიპოვმა შეძლო საპრიზო II ადგილის მოპოვება.

შეჯიბრებამ გვიჩვენა, რომ სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადის მთელი სიმძიმე ალბათ ისევ და ისევ თბილისელ სპორტსმენებს დააწვებათ. ეს იქიდანაც სჩანს რომ დედაქალაქის წყალში მხტომელებმა სამი I და კიდევ ხუთი საპრიზო ადგილი მოიპოვეს. ახლა, ამას დაუმატეთ ის ოთხი სპორტსმენიც, რომლებიც საკავშირო ჩემპიონატში მონაწილეობის მისაღებად ჩელიაბინსკში გაემგზავრნენ და ნათელი გახდება ის სავალალო მდგომარეობა, რომელიც პერიფერიების წყალში მხტომელებს აქვთ.

დასასრულ, ერთი სასიამოვნო ფაქტი გვინდა აღვნიშნოთ, რომელიც ამ შეჯიბრებაზე კიდევ ერთხელ გამოჩნდა. ესაა ნორჩების, ერთი ციდა ბავშვების ასპარეზობაში გამოსვლა, რომლებიც ამთავითვე იძენენ შეჯიბრებებში მონაწილეობის გამოცდილებას.

ნ. ხოშტარია.

შეჯიბრების ტექნიკური შედეგები:

ქალები: 1-მეტრიანი ტრამპლინი. ე. ბელიოვა — 368,13 ქულა, მ. ნოზაძე — 367,01, ლ. ლონლაძე (ყველა — თბილისი) — 346,88; **7-მეტრიანი კოშკი.** ლონლაძე — 298,23, ბელიოვა — 291,45, ს. ნოქარაშვილი (ყველა — თბილისი) — 267,0.

ვაჟები. 1-მეტრიანი ტრამპლინი. ა. დერიაბინი (სოხუმი) — 387,37 ქულა, თ. ნებიერიძე (თბილისი) — 372,0, ვ. მიმინოშვილი (სოხუმი) — 356,7; **7-მეტრიანი კოშკი.** პ. ყეინაშვილი (თბილისი) — 397,66, ა. ფილიპოვი (ქუთაისი) — 339,00, ვ. დოცენკო (სოხუმი) — 249,38.

* * *

სურათზე: საქართველოს ჩემპიონები (მარცხნიდან) ა. დერიაბინი, ლ. ბელიოვა, პ. ყეინაშვილი და ლ. ლონლაძე.

ავტორის ფოტო.

ბრიანსკის 29-ე...

ბრიანსკში დამთავრდა სსრ კავშირის 29-ე ჩემპიონატი აკრობატიკაში. დიდ წარმატებას მიაღწია 20 წლის იაროსლაველმა არმიელმა ი. ბრიკმანმა, რომელმაც პირველად მოიპოვა ჩემპიონის ტიტული აკრობატულ ბილიკზე — 37,97 ქულა.

ქალებში უძლიერესი იყო მსოფლიოს აბსოლუტური ჩემპიონი, 19 წლის სტავროპოლელი ლ. ციგანოვა-გრომოვა — 38,195. წყვილებში ქალთა შორის გაიმარჯვეს კიშინიოველებმა ლ. კარმანოვამ და ნ. ლუკამ — 37,805, ვაჟებში — კიეველებმა ი. ტიშლერმა და ს. პეტროვმა — 37,14.

ოთხეულებში საუკეთესო იყო ერევნელთა კვარტეტი: ს. ბალასანიანი, ა. ავდალდიანი, ნ. სარქისიანი, და ლ. ყაზახიანი — 33,235 ქულა. ლენინგრადელთა შერეულმა წყვილმა ნ. ხმარამ და ი. კრეერმა ჩემპიონობა მოიპოვა 37,57 ქულით.

ქალთა სამეულების ბრძოლა დამთავრდა ტოლიატელთა — თ. დუბროვინა, ტ. საბლინა, ე. ზალეპუკინა — გამარჯვებით (37,67 ქულა).

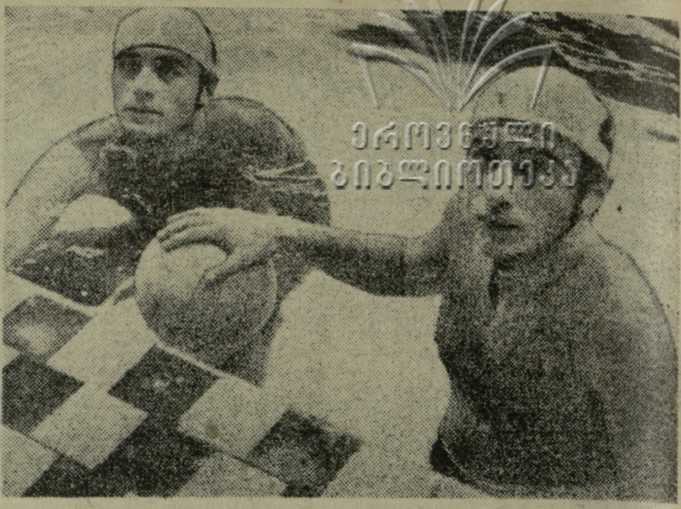

როგორც ვიუწყებოდით, ახლახან დამთავრებულ საქართველოს წყალბურთელთა ჩემპიონატში ყველაზე უკეთ გამოვიდა უკონკურსოდ მოასპარეზე თბილისის უმაღლესი დაოსტატების სპორტსკოლის ნაკრები, რომელიც თბილისის დინამოელებით იყო დაკომპლექტებული. მათ მხოლოდ ერთი შეხვედრა დაამთავრეს ფრედ, დანარჩენი კი მოიგეს. ამ წარმატებაში დიდი წვლილი შეიტანეს ძმებმა დავით და ზურაბ ივანიშვილებმა. მაგალითად, ზურაბმა მეტოქეთა კარში ყველაზე მეტი — 14 ბურთი გაიტანა, დავითმა კი — 10.

სურათზე: დავით (მარცხნივ) და ზურაბ ივანიშვილები.

ა. გურასაშვილის ფოტო.

დინამოელებმა ასპარეზობა დაამთავრეს

თბილისის სპორტის სასახლე ერთი კვირის მანძილზე მასპინძლობდა სპორტსაზოგადოება „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს ღია პირველობას კალათბურთში.

IV ტურში რიგის ვეფ-მა დაამარცხა ჩელიაბინსკის „დინამო“ — 113:108, მოსკოვის „დინამომ“ ტალინის „კალევი“ — 96:94; თბილისის „დინამომ“ მინსკის რტი 91:81.

გუშინ გაიმართა უკანასკნელი ტური: „კალევი“ (ტალინი) — „დინამო“ (ჩელიაბინსკი) — 100:80; ვეფი (რიგა) — რტი (მინსკი) 93:116; დინამო“ (მოსკოვი) — „დინამო“ (თბილისი) — 101:92 (58:53).

„დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს ჩემპიონები გახდნენ მოსკოველი კალათბურთელები, II ადგილზეა მინსკის რტი, მესამეზე — რიგის ვეფ-ი.

თბილისის დინამოელები ორი ქულით V ადგილზე არიან.

„სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა — პოლიტიური სახელმწიფოა“

ასეთი განცხადება გააკეთა ცნობილმა ჩოგბურთელმა არტურ ეშმა ამერიკის ყოველკვირეულ ჟურნალ „სპორტს ილიუსტრეიტედში“. ამ ამერიკელ მუქკანიან სპორტსმენს ძალზე მოკრძალებული პოლიტიკური შეხედულებები აქვს. ეში რამდენჯერმე იყო ამ ქვეყანაში და თვალნათლივ დარწმუნდა სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის მიერ სახელმწიფო რანგამდე აყვანილი რასიზმისა და აპარტეიდის პოლიტიკის კრაადამიანურობაში.

ეშის სიტყვებს განმარტავს მისი თანამემამულე, ჟურნალისტი ფრენკ დეფორდი: „სამხრეთ აფრიკაში ჩაბიჯს ვერ გადადგამ სპეციალური საშვის ან ცენზურის გარეშე. პრაქტიკულად, ქვეყნის მუქკანიან მოსახლეობას ყველაფერი აკრძალული აქვს“.

— იოჰანესბურგში ბევრია სპორტული ნაგებობა, — წერს „სპორტს ილიუსტრეიტედი“, — მაგრამ მათი კარები დახურულია სამხრეთ აფრიკის შავკანიანი მოქალაქეებისათვის. მსხვილ ფირმებს, რომლებიც სპორტული ნაგებობების მშენებლობისა და არენდისთვის სახსრებით უზრუნველყოფენ „თეთრ სპორტულ ორგანიზაციებს“, „მშიერ ულუფაზე“ ჰყავთ მრავალრასიანი კლუბები. ყველაფერი ეს კი აბათილებს სამხრეთ აფრიკის სპორტის დემოკრატიზაციის თაობაზე ატეხილ ბევრ ლაპარაკს.

საყოველთაოდ ცნობილი სამხრეთაფრიკელი ქირურგი — კარდიოლოგი კრისტიან ბერნარდი, რომელმაც მსოფლიოში პირველმა გააკეთა გულის გადანერგვის უნიკალური ოპერაცია, გმობს თავის ქვეყანაში აპარტეიდის ოფიციალურ პოლიტიკას და ამიტომ მის ფარგლებს გარეთ ცხოვრობს. მან თქვა: „შესაძლოა, მუქკანიანი მოთამაშეები სპორტის ჩემს სახეობაში (ბერნარდი ბრწყინვალედ თამაშობს გოლფს) არც ისე ძლიერები არიან რომ ნაკრებში შეიყვანო, მაგრამ სამხრეთ აფრიკაში არსებულ პირობებში ისინი ვერც შეძლებენ მაღალი ოსტატობის მიღწევას“.

სამხრეთ აფრიკისა და როდეზიის სპორტში „რადიკალური“ და „პროგრესული“ ძვრების თაობაზე არსებული ყველა მონაგონი შეაჯამა პატრიოტული ფრონტის ლიდერმა, აფრიკელი ხალხის კავშირის პრეზიდენტმა ზიმბაბვე ჯოშუა ნკომომ და თქვა: „რასიზმი და აპარტეიდი უნდა აღმოიფხვრას ცხოვრების ყველა სფეროში, მათ შორის სპორტშიც... როდეზიასა და სამხრეთ აფრიკაში რასისტული რეჟიმის ბოიკოტი სპორტულ სარბიელზე, ამ ქვეყნებთან ყოველგვარი კავშირების გაწყვეტა — სამართლიანი და სასარგებლო საქმეა. ეს აუცილებელია მებრძოლი აფრიკელი ხალხის სოლიდარობისთვის, ადამიანთა უფლებების დაცვისთვის!“ (საკდესი).

კალათბურთი

ლიდერი კვლავ იმარჯვებს

ვილნიუსში უმაღლესი ლიგის ქალთა გუნდების საკავშირო ჩემპიონატში დიდი ინტერესით მოელოდნენ გათამაშების ლიდერის, მოსკოვის ოლქის „სპარტაკის“ შეხვედრას მოსკოვის „დინამოსთან“. დაძაბული ორთაბრძოლის პირველი ტაიმი მოიგეს დინამოელებმა (41:36), რომლებმაც შეძლეს ვილნიუსის ტურის საუკეთესო სნაიპერის ო. სუხარნოვას ნეიტრალიზება (მან ამ დღეს სულ 8 ქულა შესძინა გუნდს). მეორე ტაიმში ლიდერმა ხელთ იგდო ინიციატივა და გაიმარჯვა ანგარიშით 75:64.

II ადგილზე მყოფმა რიგის ტტტ-მ მოუგო ვილნიუსის „კიბერნეტიკას“ — 73:57 (38:32). ამ დანარჩენი მატჩების შედეგები: ცსკა — ლენინგრადის „ბურევესტნიკი“ — 84:57 (42:28), სვერდლოვსკის „ურალმაში“ — ნოვოსიბირსკის „დინამო“ — 85:68 (35:36), ლენინგრადის „სპარტაკი“ — კიევის „დინამო“ — 87:69 (38:37), „დნეპროპეტროვსკის „სტალი“ — ალმა-ათის „უნივერსიტეტი“ — 74:72 (42:40).

მომდევნო ტურში მოსკოვის „დინამომ“ დაამარცხა დნეპროპეტროვსკის „სტალი“ — 86:65 (49:30), რიგის ტტტ-მ — ლენინგრადის „სპარტაკი“ — 79:60 (55:36), მოსკოვის ოლქის „სპარტაკმა“ — ცსკა — 98:82 (51:35). ამ მატჩში შესანიშნავად ითამაშა ო. სუხარნოვამ, რომელსაც ვილნიუსის ტურნირზე 117 ქულა აქვს დაგროვილი, ე. ი. თითქმის 30 ყოველ მატჩში.

ბოლო შეხვედრების შედეგები ასეთია: „დინამო“ (ნოვოსიბირსკი) — „დინამო“ (კიევი) — 74:61 (34:32), „უნივერსიტეტი“ (ალმა-ათა) — „ბურევესტნიკი“ (ლენინგრადი) — 87:65 (39:35), „კიბერკშტისი“ (ვილნიუსი) — „ურალმაში“ (სვერდლოვსკი) — 81:75 (54:41).

ფეხბურთი

გამოითვალეს...

ბელგიაში მოაწყვეს სავანგებო გამოკვლევები, რომლის შედეგად დაადგინეს, რომ ფეხბურთის მსაჯი ოფიციალური კალენდარული მატჩის მსვლელობაში ფარავს 13 კილომეტრს და ზოგიერთი მათგანი 1-2 კილომეტრით მეტსაც.

საინტერესოა, რომ მსაჯების მიერ გარბენილი მანძილი თანაბარი როდია. პირველ ტაიმში მსაჯსაც და ფეხბურთელებსაც მეტი ენერგია აქვთ და მანძილიც მეტი იფარება, ხოლო მეორეში — შედარებით ნაკლები.

საყურადღებოა ერთი გარემოება: რაც უფრო მაღალი კლასისა არიან გუნდები, მით უფრო ნაკლები მანძილის გარბენა უწევთ არბიტრებს.

სასჯელები...

უეფა-ს დისციპლინარულმა კომისიამ განიხილა ევროპის საკლუბო ტურნირების შედეგები და შესაბამისი სანქციებიც გამოიტანა.

ასე, მაგალითად, შვეიცარიის „გრასჰოპერსთან“ მატჩში მსაჯის მიმართ უხეში საქციელისთვის 1980 წლის 8 ნოემბრამდეა დისკვალიფიცირებული მადრიდის „რეალის“ მოთამაშე ხუანიტო. 5 მატჩითაა დისკვალიფიცირებული ინგლისელი ოუენი („მანჩესტერ სიტი“), სამით — ინგლისელი ბრედი („არსენალი“), ერთით — იუგოსლაველი იოვანოვიჩი („ცრვენა ზვეზდა“).

საფრანგეთის „სტრასბურგი“ და იუგოსლავიის „ცრვენა ზვეზდა“ დაჯარიმებული არიან თითოეული 2.500 შვეიცარიული ფრანკით მაყურებელთა უწესო საქციელისთვის.

რედაქტორი ა. ბასილაია.

გაზეთი გამოდის ყოველდღე, გარდა ორშაბათისა და პარასკევისა. რედაქციის მისამართი: 380096, თბილისი, ლენინის ქ. № 14 დეპეშებისთვის — თბილისი, „ლელო“.
ტელეფონები: რედაქტორი — 99-56-14, 93-97-50; რედაქტორის მოადგილე — 99-56-47; პასუხისმგებელი მდივანი — 93-97-52; განყოფილებები: ფეხბურთის — 99-81-71, 93-97-56; მასობრივ-ფიზკულტურული მუშაობის — 93-97-55; სპორტის პროპაგანდის — 93-97-51; მოსწავლე და სოფლის ახალგაზრდობის — 93-97-53; ქადრაკის — 93-97-26, სამხატვრო — 93-97-52; წერილების — 93-97-54; კორექტორები — 93-97-19; გამომშვები — 93-93-81; ფოტოლაბორატორია — 93-97-58; მემანქანეები — 93-97-57.